

בגיליון מיוחד זה של "איגרת הג'וינט" לנו מכונים זקוק לפעילויות השוטפות של ג'וינט ישראל בשדרות ובעוטף עזה, אשר בתקופת מבצע "עופרת יצוקה" הותאמו במהירות לזמן חירום. למעט מקרים מיוחדים, רוב הפעילויות שעליהן תראו מתבצעות באזור הדרום באופן שוטף מאז שנת 2000 (בסיוע כספי איחוד הקהילות היהודיות של צפון אמריקה ה-UJC).

שוב נוכחנו לדעת, כי תכניות הפועלות באופן יעיל בזמן שגרה שיפרו לאין שיעור את אופן ההתמודדות של האזרחים והרשויות בזמן חירום.

אורלי דורון, דוברת ג'וינט ישראל

משגרה לחירום

תוכן העניינים:

1	"חדרי שלווה" - טיפול בטראומה
2	העסקים בשדרות - עוברים לרשת
2	שירותים נייחים לנכים
3	הממשלה מובילה - "עד 120"
3	מרכזי צעירים
4	תכנית "משעול" מסייעת לעולים
5	תכנית עצמאות-האיתופים בחירום
5	מתו"ב לו מתו"ב לו
6	מתנדבים בדרום
6	קהילה תומכת
7	חיבוקי חוזר
7	מוטב יחדיו
7	היעוץ עבד
8	עמ"ן - דור מצוין

ילדי שדרות בחדרי שלווה

הממשלה וג'וינט ישראל. מטרת התכנית - להגביר את יכולתו של צוות בית הספר לתת לתלמידים מענה טיפולי-חברתי במצבי דחק וחירום. לילדים רבים, החיים מזה שנים באזורי עימות במדינת ישראל, יש קשיים רגשיים, מוטוריים והתנהגותיים ועל כן לבית הספר תפקיד משמעותי בחיזוק החוסן שלהם והתמודדותם עם מצבי משבר.

הפעילות של "חדרי השלווה" מתאפשרת תודות לכספים שנתקבלו ממגבית החירום, שגייסו איחוד הקהילות היהודיות בצפון אמריקה ה-UJC והקהילות בקנדה. התכנית פועלת כיום בכל מערכת החינוך בשדרות, מהגן ועד י"ב, וכן בבתי ספר במועצות האזוריות בעוטף עזה ובשני בתי ספר באשקלון.

"חדרי השלווה" מתרחקים מהדי ההפצצות שאת מקומם תופסות פעולות המשרות רוגע

ד' הוא תלמיד כיתה ו' בבית ספר יסודי בשדרות, החי ומתפקד במשך כל כך הרבה שנים תחת הפחד והאיום של נפילת הקאסמים. המצב הביטחוני שהחריף בתקופת מבצע "עופרת יצוקה" הקשה מאוד על ד'. הוא נבהל מכל רעש חזק, מיעט לצאת החוצה והרגיש חוסר אונים, חוסר חשק ומוטיבציה ללמוד וללכת לבית הספר.

מאחר שבשדרות הלכו הילדים לבתי הספר הממוגנים גם בשנים האחרונות, שבהן לא פסקו טילי הקאסם, הצליח ד' בסופו של דבר לחזור לבית הספר, כי ידע שב"חדר השלווה" תהיה לו הזדמנות לשחק עם בעלי החיים, לצייר ולהביע את הפחדים והקשיים שלו. המגע והקשר של ד' עם בעלי החיים העניקו לו רגיעה, תעסוקה ותחושה מוגברת של שליטה ושמחה

בזמן מבצע "עופרת יצוקה" סייעו "חדרי השלווה" בעוטף עזה ליצור סביבה חמימה המשרתת אווירה של רוגע וביטחון נפשי. הדי ההפצצות התרחקו מעט ואת מקומם תפסו מנגינות מרגיעות, פינות אמנות, ספרים מיוחדים, כריות וספות נוחות.

התכנית "חדרי שלווה" פותחה ומופעלת על ידי עמותת "אשלים", מיסודם של



פעילות מדיצטיה ב"חדרי השלווה" בשדרות - ינואר 2009



שירותים ניידים לנכים

המעבר המהיר הנדרש מהבית למרחב מוגן קשה בהרבה לאנשים המתקשים בתנועה. אחדים מהם מעדיפים לשהות שעות במקלט. העמל"ן, ערכת שירותים ניידת לנכים, מאפשרת פרטיות ונוחות בתנאי חירום

כ-40 ערכות ראשונות של העמל"ן חולקו בימי החירום לנכים באזור הדרום, כדי לתת מענה לצורך בשירותים (Toilet) מותאמים לנכים במרחבים המוגנים. הערכות, שפותחו על ידי עמותת מילב"ת, ביוזמה ובליווי של היחידה לנכויות ושיקום בג'וינט ישראל ובסיוע מגבית קנדה, ניבנו בימים האחרונים, כדי לתת מענה יעיל למצוקתם של הנכים במרחבים המוגנים ובמקלטים. עלות הייצור של כל ערכה כ-1,200 ₪. הערכות חולקו עד כה בשדרות, אשקלון, יד מרדכי, בני שמעון, אופקים, שער הנגב וקריית גת.

"איך לא חשבו על זה קודם", אמר מישה אוצניק, נכה משדרות, שקיבל את הערכה לאחרונה. "רעיון מצויין, ממש מרגיע לדעת שלא צריך להתרוצץ ממקום למקום ואפשר לשהות במקלט בנחת, בידיעה שיש שם נוחיות מוגנת לנכים".

העמל"ן יכול לשמש נכים בשהות בבית, במקלט, במרכזי פינוי או בהתארחם אצל בני משפחה וחברים, במקום שבו שירותים לנכים אינם נגישים. הערכה קלה להתקנה ולהובלה וניתן להשתמש בה לאחר הדרכה קצרה. העמל"ן מורכב מפריטי ציוד קיימים והוא כולל: פרגוד להבטחת אינטימיות המשתמש, כיסא שירותים (קומוד), ערכה לספיגת שתן וצואה וחומרי ניקוי, מארז לכל המרכיבים ודפי הדרכה על אופן השימוש.

"אם התגובות החיוביות מהנכים המשתמשים בעמל"ן ימשיכו להגיע כפי שקורה עד כה", אומרת תמרה ברנע, מנהלת היחידה לנכויות ושיקום בג'וינט ישראל, "ראוי שפיקוד העורף יבחן את האפשרות להפיכת העמל"ן לאביזר תקני בכל מקלט ציבורי, ושנשים פרטיים יוכלו לרכוש אותו עבור המרחב המוגן הביתי".



יעקב סוויסה משדרות, פעיל ב"קהילה נגישה" ורכז נגישות בעירייה, מסביר את אופן פעולת העמל"ן



חנות וירטואלית באינטרנט

בקרוב, מכל נקודה בישראל או אפילו בעולם, ניתן יהיה לרכוש ממגוון המוצרים של חנויות ביישובי עוטף עזה

בצל הלחימה בעזה, שגרמה להשבתת חנויות ובתי עסק רבים, יצאה תב"ת - ג'וינט ביוזמה חדשה, שתאפשר לבעלי עסקים במרחב עוטף עזה לקדם את העסקים שלהם דרך רשת האינטרנט.

באמצעות חנות וירטואלית באינטרנט יוכלו בעלי העסקים לגייס קהל לקוחות חדש וליצור ביקוש מחוץ לשטחי הפעילות של העסק במרחב עוטף עזה, הנמצא בשנים האחרונות תחת איום מתמיד של טרור. המיזם, שקורם עור וגידים בימים אלה, בעלות של כמיליון שקלים מתקציבי החירום לשדרות ועוטף עזה, כרוך בהשתתפות מינימלית של 50 שקלים בחודש מהמשתתפים, כדמי רצינות.

התכנית תכשיר את המשתתפים לניהול של אתרי אינטרנט תוך ליווי צמוד, הכשרה בסיסית מתאימה ותכנון עסקי יעיל, במטרה לייצר לאותם בעלי עסקים מקור הכנסה נוסף וקבוע באמצעות הגדלת קהלי היעד. ההכשרה תכלול היכרות עם עולם המחשבים והאינטרנט, הקמת אתרים בליווי של מומחים שיווקיים באינטרנט ולייווי בעלי העסקים בקידום ובשיווק האתרים. בנוסף לכך, יינתנו לבעלי העסקים שירותי סיוע בהקמה ובתחזוקה של אתר אינטרנט של עד 500 עמודים, שטח אחסון של 100MB, תעבורת נתונים של 20GB, דומיין ישראלילבין לאומי חינם וחמש תיבות דואר בנפח של 10MB.

הממשלה מובילה עד 120

ג'וינט ישראל, נבחר על-ידי משרד הרווחה, להפעיל בדרום את תכנית "עד 120". התכנית נתנה מענה וסייע לקשישים ולאנשים עם מוגבלות ביישובי קו האש בתקופת מבצע "עופרת יצוקה"

ג'וינט ישראל, באמצעות אשל והיחידה לנכויות ושיקום, נבחר על ידי משרד הרווחה והשירותים החברתיים להפעיל את תכנית החירום החדשה

"עד 120" בתקופת הלחימה בדרום. במסגרת התכנית סייע הג'וינט לרשויות המקומיות הנמצאות בקו האש במתן מענים

מידיים לקשישים ולאנשים עם מוגבלות. התכנית אפשרה להעניק לאוכלוסיות אלה מענה ישיר וטיפול שהן זקוקות לו.

התכנית "עד 120" מקצה "תומכים קהילתיים", שהם עובדים סמך-מקצועיים בהכשרתם. כל אחד מהתומכים מקבל אחריות על 120 זקנים ואנשים עם מוגבלויות, על מנת לשמור על קשר רצוף אתם, 24 שעות ביממה, להיות קשוב לצורכיהם הנובעים ממצב החירום ולשמש גורם מרגיע ומפחית לחצים. בנוסף לכך, התומך גם מתפקד כאיש קשר של המטופל מול המחלקה לשירותים חברתיים ביישוב.

אשל והיחידה לנכויות ושיקום בג'וינט החלו לפעול תוך זמן קצר ב-27 רשויות שונות בדרום, באמצעות 185 "תומכים קהילתיים", שגויסו לתכנית בסיוע מחלקות הרווחה והעמותות לזקן בדרום. מדובר בעובדים המכירים את האזור ואת הקהילה, אנשים ניידים וזמינים. לחלק מהעובדים אף הוצמדו מתנדבים אשר סייעו בידם.

התקציב לתכנית עמד על סך של כמיליון וחצי שקלים לחודש, כאשר 75% מומן על ידי משרד הרווחה ו-25% על ידי הג'וינט.

מרכזי הצעירים מוכיחים מנהיגות תחת אש

באמצעות מסרונת SMS גייסו מרכזי הצעירים של הג'וינט ביישובי העימות בדרום עשרות צעירים לפעילות התנדבותית מרגע שהוכרז מצב החירום

יוסי, בן 27, סטודנט להנדסה, היה אחד מהצעירים הפעילים במרכז הצעירים באשדוד, שגויס לפעילות התנדבותית באמצעות הודעת SMS, שנשלחה מצוות המרכז בתחילת המלחמה. יוסי התנדב כשמונה שעות ביום בפעילות עם ילדים במקלטים באחת משכונות העיר. הילדים שעליהם יוסי היה אחראי באים ממשפחות גדולות, בעלות מאפיינים סוציו-אקונומיים נמוכים. כשבתאי הספר סגורים והוריהם נמצאים בעבודה, עולה החשש שמא הילדים יסתובבו ברחובות ויסקנו את חייהם. במהלך הפעילות נוצרו קשרים חמים בין יוסי לילדים ובסוף כל יום הם משכו בחולצתו, התחננו שישאר עוד קצת זמן ושיבטיח שיבוא גם מחר. יוסי הבטיח, כי הוא מאמין שבזמנים כאלה כל אחד חייב לעשות את המרב כדי לעזור. גם בבאר שבע עברה הפעילות הרגילה של מרכז הצעירים למתכונת חירום. הצוות הגדיר מחדש את תפקידיו והתאימם לתקופת החירום. אדם רוזניק, מתאם העולים החדש במרכז, הצטרף למאמץ העירוני, יצא



תומך קהילתי מתכנית "עד 120", בביתה של שרה מקריית מלאכי

לבדוק את התנאים של מקלטי העיר ודיווח לרשויות על בעיות שונות של תושבים.

מיכל, 27, העובדת הסוציאלית במרכז, נרתמה לעזרתם של אזרחים מבוגרים בעיר. כאשר התברר לה שקבוצה של תושבים מבוגרים לא יצאה מהמקלט כבר שלושה ימים, בגלל שביתם מרוחק מהמקלט, הגישה להם מיכל עזרה ראשונית לטיפול בטראומה ודאגה כי הם יקבלו עזרה מיידית מרשויות הרווחה בעירייה.



מרכז הצעירים בשדרות

24 מרכזי צעירים פועלים היום ברחבי המדינה. במהלך שלוש השנים האחרונות השקיע הג'וינט יותר מחמישה מיליון דולר בפיתוחם של המרכזים, הנותנים מענה לאלפי צעירים, בתחומים שונים של מעורבות חברתית, השכלה, דיוור, תעסוקה, שירות צבאי, תרבות, ועוד. למיזם שותפים: מסד קליטה, משרד הביטחון - היחידה להכוונת חיילים משוחררים, הרשות לפיתוח הנגב, הרשות לפיתוח הגליל, קרן גרוס, קרן גנדיר וקרן גולד.

עוטפים בחום את דיירי משעול בשדרות

בזמן הלחימה בעזה נשארה פולינה, אלמנה בת 75, לבדה, ללא כל יכולת לזוז מדירתה שבשכונת קסדור בשדרות. התגייסות מהירה של רכזת "משעול" בשכונה, עזרה לפולינה להתמודד בתקופת החירום הקשה



פולינה גרה בקומה האחרונה בבניין דירות זקוקה באופן תמידי להליכון. בדירתה אין ממ"ד והמקלט ממוקם בקומה הראשונה, מרחק בלתי אפשרי עבור פולינה. כאשר

נשמעה אזעקת "צבע אדום" לא הייתה יכולה פולינה להגיע למקום מוגן ב-15 שניות. וכך נשארה פולינה בדירתה, ללא יכולת לדאוג לעצמה, ועם תחושות של חרדה וחוסר אונים. התערבותה של רובי, המתאמת המקומית של פרויקט "משעול" בשדרות, הביאה לשינוי המצב. כשרובי שמעה על מצוקותיה של פולינה, היא החלה לפעול בזריזות. היא יצרה קשר עם גורמי הרווחה בעיר, דאגה לצרכיה הבסיסיים של פולינה וכן לביקור יומיומי של נציגי "משעול" בדירתה. המתאמים האזוריים של תכנית "משעול" בשדרות מתמקדים בצרכים שהתעוררו כתוצאה מהמלחמה ומחייבים התייחסות מיידית. הם עורכים ביקורי בית אצל התושבים,

מקשיבים לצרכיהם ולחששותיהם, בודקים את התשתיות הקיימות של מים וחשמל ואת המוכנות הכללית של התושבים למצב החירום.

תכנית "משעול", יוזמה של מסד קליטה, שותפות בין ג'וינט ישראל וממשלת ישראל, פועלת לשיפור תנאי החיים הפיזיים בשכונות מרובות עולים, כדי לקדם באמצעות כך סולידריות קהילתית ואחריות אישית בקרב עולים ואוכלוסיות שונות בשכונות חלשות. בנוסף לכך, במהלך כל השנה דואגים ב"משעול" לתקינותם של המקלטים בבנייני דירות, בודקים את תקינות התשתיות ורוכשים משחקים לילדים לצורך הפעלה במקלטים בידי מתנדבים. התכנית פועלת ב-15 יישובים בארץ. בשדרות התכנית כוללת שלושה מתחמים שונים בעיר, המאוכלסים בעולים חדשים רבים.



פעילות מתנדבי משעול עם ילדים במקלט בשדרות

צוותי PACT התגייסו לפעילות במקלטים בבניינים המאוכלסים על ידי עולים מאתיופיה

שלושה ימים לאחר פרוץ המלחמה התארגנו צוותי תכנית PACT (Parents and Children Together) ביישובי הדרום: באר שבע, קריית גת, קריית מלאכי ואשקלון והקימו מוקדי פעילות במקלטים של בניינים שבהם גרה אוכלוסייה יוצאת אתיופיה. רכזות התכנית גייסו מגורמים שונים ביישובים תרומות של משחקים, חומרי יצירה וכן מתנדבים - ליצנים וקוסמים. ההתארגנות של הצוות כללה גם מורות וגנות, העובדות עם הילדים במשך השנה ומקדמות אותם מבחינה לימודית. ההשתתפות של הילדים והוריהם בפעילות הקלה עליהם את ההתמודדות עם מצב החירום.

מתוייב לו מתוייב לו

התשתית הארגונית והשותפויות שיצרו במתו"ב ברשויות מקומיות בצפון ובעוטף עזה הוכיחו את יעילותן כבסיס לפעילות מאורגנת של גורמים עירוניים בחירום

ממש בתחילתו של מבצע "עופרת יצוקה" הפעילו אנשי מתו"ב, הפועלים כל השנה ברשויות המקומיות והאזוריות בצפון ובדרום, את התשתיות הקיימות של "שולחנות עגולים", המרכזים יחדיו גורמים עירוניים שונים, כדי לתת מענה מידי לצורכי הרשויות והתושבים. במסגרת זו, הופעלו התשתיות הארגוניות והשותפויות העירוניות במתכונת של מערך חירום יישובי, המשלב את ארגוני ההתנדבות באשכולות פעולה, המספקים מענה לצרכים מידיים.

גם קהילות מת"וב בצפון נערכו מייד, הפעילו מתנדבים על מנת לתמוך בתושבי הדרום, העבירו ציוד למקלטים, שלחו חבילות לחיילים וארחו את תושבי הדרום ביישוביהם.

בנוסף, גייסה מתו"ב כעשרה מטפלים הוליסטיים מהמועצה האזורית משגב שבצפון, שירדו דרומה להעניק טיפולים בהתנדבות לאנשי המועצה האזורית שער הנגב, שהיו נתונים למטחי טילים במשך זמן רב. עשרה מטפלים נוספים מאיגוד מטפלי הגוף בתל אביב, יחד עם מומחה הודי המטפל במצבי חרדה, שהגיע מחו"ל, ירדו לקיבוץ כיסופים בדרום, שם טיפלו בעשרות אזרחים, במועדון הנמצא במקלט ובו מיטות טיפולים מיוחדות.

מטרתה של תכנית מתו"ב, יוזמה של אלכ"א - ג'וינט, לסייע לרשויות (מקומיות ואזוריות) ביצירת תשתיות ארגוניות ושותפויות עם ארגוני התנדבות, התארגנויות אזרחיות והמגזר העסקי. זאת, על מנת לנתב את ההתנדבות והפעילות הקהילתית לאפיקים פוריים וליזום הוצאה לפועל של מיזמים, המיועדים לשפר את המענים הניתנים לצרכים חברתיים וקהילתיים.

עצמאות גם בחירום

צוות מבני העדה האתיופית בשדרות, שהוכשר במסגרת תכנית "עצמאות", סייע למשפחות בקהילה לעבור את תקופת החירום בבטחה ובשלום

צוות מתנדבים, שהוכשר לפעול בקרב בני העדה האתיופית בזמן חירום, פעל בשיתוף עם הצוות המקצועי של "עצמאות" במבצע "עופרת יצוקה", כדי להבטיח את שלומן של משפחות יוצאי אתיופיה ולתת מענה לצורכיהן הייחודיים. במהלך תקופת המלחמה חברי הצוות אספו קבוצות של בני העדה האתיופית למפגשי הסברה בנושא בטיחות ודרכי התנהגות בעת חירום, גייסו מתנדבים שישגו על ילדים הנמצאים במקלטים והפעילו אותם בזמן שהוריהם יצאו לעבודה וכן טיפלו בבעיות פרטניות של משפחות עם צרכים מיוחדים.



בחדר המחשבים הממוגן ממשיכים בפעילות גם בזמן אזעקת "צבע אדום"

לאחרונה, במסגרת תכנית "עצמאות" בשדרות, נחנך חדר ממוגן, המאפשר מתן סיוע למשפחות במקום נגיש ובטוח. החדר אובזר במחשבים ובציוד הפעלה לילדים ובזמן המלחמה שימש מקום מפלט לצעירים ולמבוגרים.

בת שבע טמנו, המנהלת את תכנית "עצמאות" בשדרות, ובת העדה האתיופית, ציינה לטובה את ההתנהלות המסודרת והרגועה יחסית בקרב משפחות יוצאות אתיופיה בעיר, שעברו הכנה לחירום במסגרת התכנית "עצמאות". לקראת סיום המבצע התארגנו פעילי הקהילה עם צוות "עצמאות" ואספו תרומות מכל המשפחות, על מנת להכין חבילות שי שאותן שלחו לחיילים בעזה. המשפחות ראו בכך הזדמנות להיות בצד של התומכים והמחזקים ולא רק כנתמכים ומקבלי עזרה.

תכנית "עצמאות", ביוזמת אגף שילוב עולים בג'וינט ישראל, מסייעת למשפחות יוצאות אתיופיה לתפקד באופן עצמאי ולהיות מעורבות בחברה הישראלית. הסיוע הניתן להן הוא בעיקר בתחומי משפחה, חינוך ותעסוקה. התכנית בשדרות מופעלת באמצעות עמותת "גוונים" בסיוע פדרציית סן פרנסיסקו.



קשיש במקלט בשדרות שבו התגוררו כמה משפחות במשך כל תקופת המלחמה

מתנדבי גמל"א באזור קו העימות הדרומי

260 מתנדבי פרויקט גמל"א פעלו בשישה מוקדים בו-זמנית תחת אש



מתנדבת ב"שיעור
פרטי" במסגרת
התכנית

במהלך מבצע "עופרת יצוקה" עמד פרויקט גמל"א, שותפות של אשלים ואשל במבחן קשה, כאשר שישה מוקדים בפרויקט, עם 260 מתנדבים ו-240 חניכים ומשפחותיהם נמצאו תחת אש.

רבים מהחניכים והמתנדבים נאלצו לבלות זמן רב במקלטים ובחדרים הממוגנים. מתנדבי גמל"א החלו לפעול באמצעות הכשרת חונכים מתנדבים לטיפול במצבי מצוקה וטראומה באשקלון, אשדוד, יבנה, גן יבנה, קריית מלאכי וגדרה.

הקשר של המתנדבים בימי המלחמה עם התלמידים ומשפחותיהם היה משמעותי ביותר. זאת הייתה הדרך ליצור קשר בין המשפחה ל"עולם החיצוני". המתנדב הדרך את המשפחה כיצד להתמודד עם המצב, ענה על כל השאלות והבעיות שהתעוררו, כיוון, הדרך, עודד ונתן ביטחון למשפחה כולה. חלק גדול מהמתנדבים המשיכו לבקר בבתי התלמידים ואילו אחרים התנדבו לעזור במקלטים אליהם התקבצו התלמידים.

בשכונת נווה דקלים באשקלון, בימים של שקט, משמש מקלט אחד כמועדון למידה ומקלט אחר כגן ילדים. בשל איום הטילים שימשו המקלטים כדיור חלופי למשפחות שלמות, אשר פחדו לעזוב את המקלט אפילו לרגע קט. בין המשפחות היו גם חניכים רבים של פרויקט גמל"א באשקלון. רכזת גמל"א באשקלון גייסה ארבעה מטפלים הוליסטיים, שהגיעו למקלטים ונתנו טיפולים אלטרנטיביים, כדי לסייע בהפגת המתח והחרדה של חניכי גמל"א ובני משפחותיהם.

גמל"א הוא פרויקט התנדבות ארצי, בשותפות של אשלים ואשל - ג'וינט ישראל, המנוהל על ידי אשלים, "דרור בתי חינוך" ורשויות מקומיות. בפרויקט כאלפיים מתנדבים, שחלק גדול מהם הם גמלאים, המסייעים באמצעות חונכות אישית לכ-2,600 ילדים ובני נוער, ב-49 מוקדי פעילות ברחבי הארץ. המפגשים מתקיימים בדרך כלל בבתי התלמידים, כך שפעולת החונכים מתמקדת אמנם בחניכים, אך משפיעה על בני המשפחה כולה.

ביום השלישי ללחימה במבצע "עופרת יצוקה", נענה מנכ"ל הג'וינט, ארנון מנטבר, להזמנתו של ראש עיריית שדרות ויצא להיפגש עמו בעיר, בליווי נציגות מהג'וינט. ראש העירייה, דוד בוסקילה אמר בפגישה, כי "שיתוף הפעולה עם הג'וינט משפר את איכות התפקוד של השירותים החברתיים בשדרות, במיוחד עבור האוכלוסיות החלשות"

סיפורה של לבירנה, ניצולת שואה, חברה בקהילה תומכת לזקנים בשדרות

לבירנה, בת 83, עולה חדשה מאוקראינה וניצולת שואה, ללא משפחה בישראל, חיה בשדרות כבר 12 שנים. ביתה של לבירנה נפגע מרקטת קסאם שנפלה סמוך לבניין הדירות שבו היא גרה: החלונות התנפצו, המזגן ניזוק, קירות הבית נוקבו בחורים ומערכת הגז התקלקלה ונותקה מחשש לדליפה של חומרים מסוכנים.

על אף שללבירנה אין משפחה בארץ, היא לא נותרה לבדה להתמודד עם המציאות הקשה שנכפתה עליה. זאת, משום שלבירנה חברה ב"קהילה תומכת" לזקנים, פרויקט של אשל - ג'וינט. התכנית נועדה לקדם חיים עצמאיים בקהילה בקרב זקנים בישראל ולספק שירותי עזרה וסיוע בזמן של חירום ובשגרה.

לאחר פגיעת הקסאם בדירתה של לבירנה, אבהיבת של הקהילה, האחראי על רווחתם ושלומם של חברי הקהילה, הגיע לביתה ודאג שהיא תלווה לבית החולים. לאחר שלבירנה חזרה לביתה, דאג אב הבית שיופקו לה הצרכים הבסיסיים שהיא זקוקה להם, כמו אוכל ועזרה עם מטלות יום-יומיות.

נזקי הקסאם תוקנו בביתה של לבירנה, והיום היא חיה בביתה בידיעה שהיא חלק מקהילה של אנשים שאכפת להם ממנה ושדואגים לה.



חיבוקי חוזר



הפעם, חיבוקי במיגונית

עידו (שם בדוי), בן 7, שקסאם נפל ופגע בגג ביתו ומשפחתו נאלצה לעזוב את ביתה, פונה לבית מלון הסמוך לאזור מגוריו. מכל הצעצועים והחפצים שהשאיר מאחור ביקש עידו שיביאו לו רק את בובת חיבוקי. כאשר קיבל את הבובה, חיבק אותה חזק וסיפר לה על מה שקרה לו בביתו. בלילה, נשאר צמוד אליה ונרדם. עידו הוא לא הילד היחיד שנקשר כל כך לבובת חיבוקי. אימהות רבות מספרות כי בתקופת המלחמה, הילדים הסבירו לבובת חיבוקי על המצב הביטחוני, על הריצה המהירה לחדר המוגן בהישמע האזעקה ועל הצורך לנסות ולהיות גיבורים ולא לפחד בלילה במיטה.

במהלך מבצע "עופרת יצוקה" פיתחו באשלים - ג'וינט מערך נוסף של "שיר חיבוקי", הנקרא "חיבוקי במיגונית". המערך כולל שיר על חיבוקי, שרץ למיגונית בזמן אזעקת "צבע אדום". לאט לאט אנשים נכנסים למיגונית וחיבוקי מדבר איתם... המערך עוזר לילדים לעבד את תחושות הפחד והחרדה שלהם ומסייע בהתמודדות בתקופה זו. בזמן החירום בדרום הועבר המערך למספר גנים בשדרות ובעוטף עזה והוא זכה להצלחה רבה ביותר הן בקרב הילדים והן בקרב הגננות.

נעמי נגלר-בונה, יועצת גנ" במועצה האזורית אשכול, מספרת: "אינני יכולה לתאר במילים את שמחת הילדים, ועוד יותר את שמחתן של הגננות והסייעות, שגם להן נתתי בובות. הפעם, בשונה מהפעמים הקודמות, הילדים עשו מיד את החיבור למצב ואמרו: 'חיבוקי פוחד מ'הצבע האדום' או מהקסאמים'". בובת חיבוקי חולקה על ידי ג'וינט ישראל לאלפי ילדים ביישובי קו העימות הדרומי בשנה האחרונה ובמהלך מבצע "עופרת יצוקה", כדי לסייע להם, יחד עם ההורים והצוות המטפל, להתגבר על הפחדים והטראומה של חיי היומיום באזור עימות.

הייעוץ עבד

אלון שוסטר, ראש מועצת שער הנגב: "הארגון והמוכנות של המועצה האזורית שער הנגב בחירום, שהתאפשרו בעזרת הייעוץ של אלכ"א, תרמו ישירות לשלומם של אזרחי המועצה בתקופת המבצע"

לפני חודשים אחדים החלו יועצי אלכ"א - ג'וינט להעניק ייעוץ על פעילות חירום מוניציפלית למועצה האזורית שער הנגב. במהלך מבצע "עופרת יצוקה" התברר עד כמה ייעוץ זה היה חיוני לתפקודה היעיל של המועצה.

עם הדרכה צמודה מאלכ"א - האגודה לפיתוח ולקידום כוח אדם בשירותים החברתיים בישראל-ג'וינט ישראל, החלה המועצה האזורית, בפעם הראשונה, להתמודד עם טווח רחב של נושאי חירום: הצורך במקלוח טוב יותר וחיצוק הבניינים הקיימים נגד טילים, תכנית לארגון ולתיאום המענה האזורי בחירום, תיאום עבודה של גורמים שונים בקהילות הפזורות על שטח גדול והיענות לצרכים שונים שנוצרו במהלך תקופת הירי על יישובי המועצה.



בית בעוטף עזה שנפגע מרקטה

שלה להגיב ביעילות למצבי ירי. שלא כמו שדרות, נתיבות וערים גדולות אחרות בעוטף עזה, שער הנגב היא מועצה כפרית המורכבת מ-11 קהילות קטנות. הגודל והמרחק של הקהילות הללו אחת מזולתה מציבים אתגרים מיוחדים על מנת להבטיח את הביטחון של תושבי שער הנגב ולתאם את ההיערכות האזורית בעת חירום.

ראש המועצה האזורית, אלון שוסטר, מציין את תרומתו של ג'וינט לשיפור היכולת של המועצה להגיב בחירום: "היום, כששרים ומנהיגים מגיעים לביקור באזור, אני יכול לומר להם, שאנחנו יודעים יותר טוב כיצד להתמודד עם הצרכים של התושבים במצבי חירום".

מוטב יחדיו

קבוצה של הורים מתנדבים מתכנית "מוטב יחדיו" בשכונת תלפיות מזרח בירושלים ובני נוער מהמועדון בשכונה, יחד עם קבוצה של משפחות מקהילת דטרואיט, ארזו חבילות לחיילים המוצבים בדרום.



אורזים חבילות בשכונת תלפיות

הקבוצה מדטרואיט, שהגיעה לביקור בישראל, החליטה להקדיש מזמנה ולפעול לטובת חיילי צה"ל.

ליוזמה שותפים: המינהל הקהילתי בשכונת תלפיות מזרח, אשלים, פדרציית דטרואיט, טובה דורפמן - נציגת פדרציית דטרואיט בישראל ועמותת "חבילות מהבית".

דור מצוין

אחת מנקודות האור במהלך העימות האחרון היא, ללא ספק, בני הנוער המתנדבים במסגרת עמ"ן (עיר מתנדבת נוער), שנתמו למען ילדים ובני נוער בדרום

מאות בני נוער הפעילים לאורך כל השנה במסגרת תכנית עמ"ן, המשותפת לאלכ"א - ג'וינט ומשרד החינוך, התגייסו במהלך המלחמה בדרום, כדי לסייע בתחומים שונים לילדים, לבני נוער ואף לחיילים בעוטף עזה.

באשקלון קיימו בני הנוער, בשעות הבוקר, הפעלות לילדים במקלטים, על מנת שהוריהם יוכלו לצאת לעבודה; במועצה האזורית שער הנגב יזמו בני הנוער גיוס תרומות למען חיילים הנמצאים על גבול רצועת עזה; בחוף אשקלון התארגנו בני הנוער בסיירות מיוחדות ויצאו לסייע לבעלי צרכים מיוחדים. קבוצה של בני נוער משדרות יצאה לגוש דן, כדי לקיים פעילות הסברתית לבני גילם על החיים של בני נוער באזור עימות.

בנוסף לכך, במסגרת עמ"ן הוזמנו כ-4,600 ילדים ובני נוער להתארח במרכז הארץ. בני הנוער המארחים נרתמו לארח, להפעיל ולגייס אטרקציות ואומנים לטובת הפעלת ימי כיף לאורחים. "זוהי הזדמנות שלנו להחזיר להם טובה על האירוח שלנו בדרום בזמן מלחמת לבנון השנייה", אמרה אחת הנערות בקריית שמונה, שם התארח קבוצה של בני נוער מהדרום, שאירחה את בני הנוער מהצפון בעת מלחמת לבנון השנייה בשנת 2006.



מתנדבי עמ"ן בפעילות עם ילדי הדרום



מתנדבי עמ"ן ממרכז הארץ מארחים את ילדי הדרום להפוגה

תכנית עמ"ן (עיר מתנדבת נוער) של ג'וינט ישראל גייסה עד כה למעלה מ-50,000 בני נוער חדשים לפעילויות התנדבות בתחומים של ילדים בסיכון, קשישים, עולים חדשים, שיפור איכות הסביבה, ועוד. מתנדבים אלה תרמו כ-3.3 מיליון שעות של מתן מענה לצורכי הקהילה והם פועלים בכ-200 פרויקטים ומיזמים שונים ברחבי הארץ.

ג'וינט ישראל - יחד עם שיתוף פעולה

עריכה: אורלי דורון, דוברת ג'וינט ישראל
כתיבה: שמעון לוי, דוברת ג'וינט ישראל
צילומים: אופיר בן נתן, אשל-ג'וינט ישראל
אדי ישראל

עיצוב וביצוע גרפי: פנינה נחמיאס, ג'וינט ישראל
הוצאה לאור: טוביה מנדלסון, אשל-ג'וינט ישראל



תבת
תנופה בתעסוקה

נוסדה על-ידי ממשלת ישראל וג'וינט ישראל



אשלים
העמותה לתכנון ולפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון ומשפחותיהם

מיסודו של ג'וינט ישראל ובתמיכתן של ממשלת ישראל והפדרציה היהודית של ניו-יורק



אשל
האגודה לתכנון ולפיתוח שירותים למען הזקן בישראל

נוסדה על-ידי ג'וינט מלבי"ן ונתמכת על-ידי ממשלת ישראל וג'וינט ישראל



אנכא
האגודה לפיתוח ולקידום כח אדם בשירותים החברתיים בישראל

נוסדה על-ידי ג'וינט ישראל



ג'וינט ישראל

נבעת ג'וינט ת.ד. 3489 ירושלים 91034
נומרו: 02-6557111, פקס: 02-5661244